

ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਸਰਬ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਸੰਮੇਲਨ

ਪੰਥ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦਾ ਇਕ ਮਹਾਨ ਉਪਰਾਲਾ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ 2014 ਨੂੰ ਚਿਨਮਯ ਮਿਸ਼ਨ ਲੋਧੀ ਰੋਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਉਪਰਾਲਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਬੜੀਆਂ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਿਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਕਰਾਂਗੇ, ਪਰ ਵਰਤਮਾਨ ਨਾਮਧਾਰੀ ਮੁਖੀ ਠਾਕੁਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਉਪਰਾਲਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਉਪਰਾਲਾ ਅੱਜ ਤੋਂ 80 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 1934 ਵਿਚ ਵੀ ਨਾਮਧਾਰੀ ਦਰਬਾਰ ਵਲੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਸਰ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ, ਭਾਈ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਬਾਗੜੀਆ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰਮੌਰ ਲੀਡਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਠਾਕੁਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਇਹ ਕਥਨ ਮੈਨੂੰ ਕਾਬਿਲੇ-ਗੌਰ ਲੱਗਾ, “ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਹੈ ਪਰ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਲਈ ਕੀਤੇ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਅਰਦਾਸ ਵੀ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਰਕਾਸ਼ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।” ਇਸ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਸਰਬ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪਰਕਾਸ਼ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਰਦਾਸ ਵੀ ਦਸ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਦੋਹਿਰਾ, “ਆਗਿਆ ਭਈ ਅਕਾਲ ਕੀ” ਵੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ। ਅਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਸੰਮੇਲਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਠਾਕੁਰ ਜੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਬੰਗਲਾ ਸਾਹਿਬ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਵੀ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਠਾਕੁਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਮੇਲਨ ਲਈ ਆਏ ਤਾਂ ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਵੀ ਗਏ। ਚੰਗੇ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਗਲਬਾਤ ਵਿਚ ਮੈਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਠਾਕੁਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਿਚ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਲਈ ਇਕ ਤੜਪ ਹੁਲਾਰੇ ਮਾਰਦੀ ਹੈ। ਏਕਤਾ ਪੰਥ ਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਦੋ ਨਾਮਧਾਰੀ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ, ਠਾਕੁਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਉਹ ਏਕਤਾ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਤਿਆਗ ਦੀ ਮੂਰਤ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਆਪਣੇ ਘਰ (ਨਾਮਧਾਰੀ ਦਰਬਾਰ) ਦੀ ਏਕਤਾ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਕਲੇਮ (ਦਾਵਾ) ਤਿਆਗਿਆ। ਅਤੇ ਹੁਣ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਲਈ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, “ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕੱਠਾਂ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਵਲੋਂ ਐਸੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਹੜੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਏ।”

ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਵਕਤ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਥ ਖਿੰਡਿਆ-ਪੁੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਿੱਖੀ, ਸਿੱਖ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਡਾਢੀ ਢਾਹ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਜ਼ਲੀਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸਾਈ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ

ਆਈਆਂ ਖਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਵਰਗਲਾਉਣ ਲਈ ਮੁਸਲਿਮ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੱਤ ਲੱਖ ਰੁਪੈ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਕੁੜੀਆਂ ਇਸ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਿੱਛੇ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਿੱਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 461 ਨਵੀਆਂ ਮਸਜਿਦਾਂ ਬਣੀਆਂ ਹਨ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਸਿੱਖ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਇਸਾਈਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਗਿਰਜਿਆਂ ਦਾ ਤਾਂ ਅੰਤ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਜਵਾਨੀ ਗਰਕ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਰਾਜਨੈਤਿਕ ਲੀਡਰ ਸਿਰਫ ਆਪਣਾ ਘਰ ਭਰਨ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਕੰਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

ਐਸੇ ਬਿਖੜੇ ਸਮੇਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੀ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਹੈ, ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਨਿਹਾਇਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਇਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਿਰੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਭਰੀ। ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਠਾਕੁਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ ਨੇ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਛੋਟੇ-ਮੋਟੇ ਮਤਭੇਦ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਟੀਚਾ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਲੀਡਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਸਵਾਰਥਾਂ ਕਰਕੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦਬਾਅ ਕਰਕੇ ਇਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਹੀ ਐਸੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਸੋਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।

ਜਿਹੜੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਈਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੌਂਕੀ ਉੱਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਰਨ ਸਵੱਛ ਜਲ ਨਾਲ ਧੋ ਕੇ ਚਰਨ ਬੰਧਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਫੋਟੋ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਪਹਾਰ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਵਿਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਹਨ: ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਜੋਲ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰੀਏ, ਸਮਾਜ 'ਚ ਪਣਪ ਰਹੀਆਂ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਆਦਿ।

ਮੈਂ ਮਾਨਯੋਗ ਠਾਕੁਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਪਿੱਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਿੰਨੀ ਵਾਰੀ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਹਾਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸੋਚ ਦੇ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਉਹ ਸੁਭਾ ਦੇ ਮਿਲਾਪੜੇ ਤੇ ਮਨ ਦੀ ਗੱਲ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕੋਈ ਲੁਕਾ ਛੁਪਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪੱਖ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵਰਗੀ ਪਤਲੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਕੌਮ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਤੇ ਭੂਤਕਾਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪਰਚਾਰ ਸਦਕਾ ਹੀ ਸਿਰ ਉੱਚਾ ਕਰ ਕੇ ਵਿਚਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮੇਰੀ ਪੰਥ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਦੇ ਜਤਨ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਵੀ ਹੋਣਾ, ਸਾਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਹੈ ਉਹ ਧੰਨਤਾ ਦੇ ਜੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਗੋਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਦੁਬਾਰਾ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰਿਆ ਜਾਏ ਸਾਰੇ ਪੰਥਕ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ, ਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇੱਕ ਥਾਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਪੰਥਕ ਮਸਲੇ ਵਿਚਾਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਣ। ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਨਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹੈ ਨਾ ਕੋਈ ਟੀਚਾ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲੇਖ, “ਧਰਮਾਂ, ਕੌਮਾਂ ਅਤੇ ਸਭਿਅਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਹਾਂ-ਸੰਗਰਾਮ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਕਿਥੇ ਖੜੇ ਹਨ?” ਜਿਹੜਾ 2009 ਵਿਚ ਸਪੋਕਸਮੈਨ ਵਿਚ ਛਪਿਆ ਸੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਉੱਤੇ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੁਲੀ
ਮੋਬਾ.75892-03508